

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jan
Nazwisko: Skowronek
Miejsce urodzenia: Kobielice
Data urodzenia: 27-12-1885
Imię ojca: Franciszek
Imię matki: Anna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Jan Skowronek występuje w materiałach sprawy krypt. „Kolporterzy” prowadzonej od 12.01.1953 przez Wydział III WUBP Katowice/Stalinogród. Wstępno-agencyjne rozpracowanie krypt. „Kolporterzy” (przekwalifikowane 25.05.1953 na rozpracowanie agencyjne), zostało wszczęte w związku z rozkolportowaniem na terenie woj. katowickiego „ulotek o treści anty-państwowej i anty-radzieckiej” oraz ujawnieniem listów z pogroźkami, które otrzymywali aktywiści partyjni i społeczni. W wyniku rozpracowania ustalono, iż rozpowszechnianiem ulotek zajmują się członkowie działającej od 1948 roku na terenie województwa konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Tajne Harcerstwo Krajowe” (w lutym 1952 zmiana nazwy organizacji na „Szeregi Wolności”). W związku z dekonspiracją jaka nastąpiła w grudniu 1952 członkowie „SW” zaczęli się ukrywać m.in. na terenie pow. pszczyńskiego w miejscowości Kobielice u Jana Skowronka. Z uwagi na udzielenie pomocy członkowi „kontrewolucyjnej” organizacji, ww. został tymczasowo aresztowany i skazany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinogrodzie (Katowice) na karę więzienia. Materiały sprawy zarchiwizowano 26.11.1955 pod sygn. 21634/55, a 22.12.1960 zarchiwizowane materiały połączone z materiałami Wydziału Śledczego o sygn. 17945/54. W dniu 19.04.1971 materiały archiwalne zarejestrowano pod nową sygn. 1047/III.</p>	<p>IPN Ka 03/734 t. 1-25 (1047/III).</p>	

Materiały operacyjno-śledcze. Jan Skowronek zatrzymany 09.11.1953 pod zarzutem udzielania pomocy członkom „kontrewolucyjnej” organizacji „Szeregi Wolności” został objęty śledztwem prowadzonym przez WUBP Stalinogród pod nadzorem Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Stalinogrodzie (sygn. akt Pr II 221/53). W związku z prowadzonym postępowaniem ww. przesłuchano i tymczasowo aresztowano. Śledztwo zakończono 22.12.1953. Jan Skowronek został oskarżony o to, że w czasie od stycznia do października 1953 w Kobielicach świadomie ukrywał członka „kontrewolucyjnej” organizacji mającej na celu „zmianę przemocą ustroju PRL”, tj. o czyn z art. 28 w zw. z art. 86 § 2 kkWP. W dniu 27.03.1954 materiały sprawy zarchiwizowano pod sygn. 17951/54, a w dn. 22.12.1960 połączono z innymi materiałami Wydziału Śledczego dot. organizacji „Szeregi Wolności” pod sygn. 17945/54. W dniu 19.04.1971 materiały archiwalne zarejestrowano w Wydziale „C” KW MO Katowice pod nową sygn. 1047/III.

IPN Ka 03/734 t. 1-25 (1047/III), IPN Ka 064/164 (1D/ŚI).

Akta sądowe Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinogrodzie (Katowicach). W dniu 20.02.1954 WSR w Stalinogrodzie (sygn. akt Sr. 34/54) zmieniając kwalifikację prawną zarzucanego czynu uznał Jana Skowronka za winnego tego, że od stycznia do sierpnia 1953 w Kobielicach ukrywał poszukiwanego przez Urząd Bezpieczeństwa członka „kontrewolucyjnej organizacji mającej na celu zmianę przemocą ustroju PRL” dając schronienie i żywność pomagał mu uniknąć odpowiedzialności karnej, tj. przestępstwa z art. 148 § 1 kk i za to skazał na karę 1 roku pozbawienia wolności. W dniu 09.04.1954 Wojskowy Sąd Rejonowy w Stalinogrodzie udzielił Janowi Skowronkowi przerwy w odbywaniu kary na okres 6 m-cy (15.04.1954 ww. opuścił więzienie), a 21.10.1954 na okres 1 roku do dn. 15.10.1955. Na mocy amnestii z dn. 27.04.1956 Prokurator Wojewódzki w Stalinogrodzie darował 08.05.1956 ww. karę więzienia orzeczoną 20.02.1954 (sygn. akt Sr 34/54).

IPN Ka 238/4410 (Sr 34/54), IPN Ka 365/14.

Materiały administracyjne sporządzone w 1961 roku przez Wydział „C” KW MO Katowice. W materiałach znajdują się wykazy osób z terenu pow. pszczyńskiego, które ze względu na swoją działalność zostały zarejestrowane w kartotece ogólnej Wydziału „C” KW MO Katowice. Jan Skowronek występuje w ewidencji operacyjnej jako członek „nielegalnej” organizacji o nazwie „Szeregi Wolności”.

IPN Ka 0112/9 t. 1 (11/PZ).

Materiały administracyjne. Jan Skowronek figuruje w „Charakterystyka nr 31” sporządzonej w 1974 roku przez Wydział „C” KW MO w Katowicach i dotyczącej konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Tajne Harcerstwo Krajowe” (02.02.1952 zmiana nazwy na „Szeregi Wolności”). Organizacja, która powstała w marcu 1948 na terenie Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Mysłowicach, działała na terenie Mysłowic, Katowic i powiatu pszczyńskiego. Członkowie organizacji, zorganizowani początkowo w zastępy „Lisów”, „Wilków” i „Orłów”, a od czasu reorganizacji przeprowadzonej w lutym 1952 w oddziały „Bój” (dywersyjno-sabotażowy), „Duch” (zajmujący się propagandą), „Czuwaj” (odpowiedzialny m.in. za zabezpieczenie terenu podczas akcji ulotkowych) oraz „Redakcja” (redagowanie i powielanie ulotek) składali przysięgę o zachowaniu związku w tajemnicy i posługiwali się pseudonimami. W lipcu 1952 do „Szeregów Wolności” została włączona pięcioosobowa organizacja „Volgus”, która utworzyła oddział „Młodzi”. Celem TKH/SW była „walka z ustrojem PRL oraz osłabianie więzi ze Związkiem Radzieckim” poprzez redagowanie i kolportaż „wrogich ulotek” oraz wysyłanie „listów pogróżkowych” do aktywistów PZPR. Od 24.11.1948 dla członków organizacji wydawana była gazetka „Bojownik” zawierająca m.in. informacje pochodzące z zachodnich audycji radiowych. W wyniku rozpracowania, które zostało wszczęte na podstawie wrywkowej kontroli korespondencji prowadzonej przez WUBP w Poznaniu, aresztowano 44 członków „Szeregów Wolności” oraz 20 „pomocników”. Zostali oni skazani przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Stalinogrodzie na kary pozbawienia wolności od roku do 10 lat. Jan Skowronek, który ukrywał członka „nielegalnej” organizacji został zatrzymany 09.11.1953 na terenie miejscowości Kobielice. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinogrodzie (Katowice) skazany 20.02.1954 na karę roku pozbawienia wolności.

IPN Ka 057/340 t. 1-3 (Charakterystyka 31), IPN Ka 057/665.